ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)
της 16ης Μαρτίου 2006 *

Στην υπόθεση C-234/04,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, που υπέβαλε το Landesgericht Innsbruck (Αυστρία) με απόφαση της 26ης Μαΐου 2004, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 3 Ιουνίου 2004, στο πλαίσιο της δίκης

Rosmarie Kapferer

κατά

Schlank & Schick GmbH,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους P. Jann, πρόεδρο τμήματος, N. Colneric (εισηγήτρια), K. Lenaerts, E. Juhász και M. Ilešič, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

γενικός εισαγγελέας: A. Tizzano
γραμματέας: B. Fülöp, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 8ης Σεπτεμβρίου 2005,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Schlank & Schick GmbH, εκπροσωπούμενη από τους M. Alexander και M. Dreschers, Rechtsanwälte,

— η Δημοκρατία της Αυστρίας, εκπροσωπούμενη από τον H. Dossi και την S. Pfanner,

— η Τσεχική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη από τον T. Boček,

— η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, εκπροσωπούμενη από την A. Tiemann και τον A. Günther,

— η Γαλλική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη από την A. Bodard-Hermant καθώς και από τους R. Abraham, G. de Bergues και J.-C. Niollet,

— η Κυπριακή Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη από τη M. Χατζηγεωργίου,

— το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, εκπροσωπούμενο από την C. A. H. M. ten Dam,

— η Δημοκρατία της Φινλανδίας, εκπροσωπούμενη από την T. Pynnä,

— το Βασίλειο της Σουηδίας, εκπροσωπούμενο από την A. Falk,

— το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, εκπροσωπούμενο από την E. O'Neill, επικουρούμενη από τον D. Lloyd-Jones, QC,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από την A.-M. Rouchaud και τον W. Bogensberger,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 10ης Νοεμβρίου 2005,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση έκδοσης προδικαστικής απόφασης αφορά την ερμηνεία των άρθρων 10 ΕΚ και 15 του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2001, L 12, σ. 1).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της R. Kapferer, Αυστριακής υπηκόου και κατοίκου Hall (Τιρόλο, Αυστρία), και της Schlank & Schick GmbH (στο εξής: Schlank & Schick), εταιρίας πωλήσεων δι' αλληλογραφίας που έχει συσταθεί κατά το γερμανικό δίκαιο και είναι εγκατεστημένη στη Γερμανία, και συγκεκριμένα στο πλαίσιο της αγωγής με την οποία η R. Kapferer ζητεί να υποχρεωθεί η εταιρία αυτή να της καταβάλει το χρηματικό δώρο που η εν λόγω εταιρία της είχε δημιουργήσει την εντύπωση, με επιστολή που της είχε απευθύνει προσωπικώς, ότι είχε κερδίσει.

Το νομικό πλαίσιο

Η κοινοτική νομοθεσία

3 Το άρθρο 15, παράγραφος 1, του κανονισμού 44/2001 ορίζει τα εξής:

«Σε συμβάσεις που ο σκοπός τους μπορεί να θεωρηθεί ξένος προς την επαγγελματική δραστηριότητα του προσώπου που τις καταρτίζει, του καταναλωτή, η διεθνής δικαιοδοσία καθορίζεται από τις διατάξεις του παρόντος τμήματος, με την επιφύλαξη των άρθρων 4 και 5, σημείο 5:

[...]

γ) σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, όταν η σύμβαση καταρτίσθηκε με πρόσωπο το οποίο ασκεί εμπορικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες στο έδαφος του κράτους μέλους κατοικίας του καταναλωτή ή το οποίο κατευθύνει με οποιοδήποτε μέσο τέτοιου είδους δραστηριότητες σ' αυτό το κράτος μέλος ή σε διάφορα κράτη, συμπεριλαμβανομένου του εν λόγω κράτους μέλους, και η σύμβαση εμπίπτει στο πεδίο των εν λόγω δραστηριοτήτων.»

4 Σύμφωνα με το άρθρο 16, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, «[η] αγωγή καταναλωτή κατά του αντισυμβαλλόμενου μπορεί να ασκηθεί είτε ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου έχει την κατοικία του ο αντισυμβαλλόμενος είτε ενώπιον των δικαστηρίων του τόπου κατοικίας του καταναλωτή».

5 Το άρθρο 24 του κανονισμού 44/2001 ορίζει τα εξής:

«Πέραν των περιπτώσεων όπου η διεθνής δικαιοδοσία απορρέει από άλλες διατάξεις του παρόντος κανονισμού, το δικαστήριο κράτους μέλους ενώπιον του οποίου ο εναγόμενος παρίσταται αποκτά διεθνή δικαιοδοσία. Ο κανόνας αυτός δεν εφαρμόζεται, αν η παράσταση έχει ως σκοπό την αμφισβήτηση της διεθνούς δικαιοδοσίας ή αν υπάρχει άλλο δικαστήριο με αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία σύμφωνα με το άρθρο 22.»

Η εθνική νομοθεσία

6 Το άρθρο 5j του Konsumentenschutzgesetz (αυστριακού νόμου περί προστασίας των καταναλωτών), όπως διαμορφώθηκε μετά την έκδοση του νόμου της 1ης Οκτωβρίου 1999 (BGBl. I, 185/1999, στο εξής: KSchG), έχει ως εξής:

«Οι επιχειρήσεις που απευθύνουν σε συγκεκριμένο καταναλωτή υποσχέσεις περί προσφοράς δώρων ή άλλα παρόμοια μηνύματα που είναι διατυπωμένα κατά τρόπο που να τον κάνουν να πιστεύσει ότι έχει κερδίσει συγκεκριμένο δώρο οφείλουν να του χορηγήσουν το δώρο αυτό· το εν λόγω δώρο μπορεί επίσης να απαιτηθεί δικαστικώς.»

7 Το άρθρο 530 του Zivilprozessordnung (αυστριακού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, στο εξής: ZPO), το οποίο ρυθμίζει την αναψηλάφηση, ορίζει τα εξής:

«(1) Οποιοσδήποτε διάδικος μπορεί να προσβάλει με αναψηλάφηση την οριστική απόφαση που περατώνει τη δίκη,

[...]

5. στην περίπτωση που η απόφαση του ποινικού δικαστηρίου στην οποία στηρίχθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση έχει ακυρωθεί με άλλη δικαστική απόφαση, η οποία έχει αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου,

6. στην περίπτωση που ο διάδικος ανακαλύπτει ή αποκτά τη δυνατότητα να στηριχθεί σε προγενέστερη απόφαση που έχει αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου, αφορά το ίδιο αίτημα ή την ίδια έννομη σχέση και έχει περατώσει προγενέστερη δίκη μεταξύ των ίδιων διαδίκων,

7. στην περίπτωση που ο διάδικος λαμβάνει γνώση νέων πραγματικών περιστατικών ή βρίσκει αποδεικτικά μέσα ή αποκτά τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει αποδεικτικά μέσα των οποίων η προσκόμιση ή η χρήση σε προηγούμενη δίκη θα είχε ως αποτέλεσμα την έκδοση ευνοϊκότερης απόφασης για αυτόν.

(2) Η αναψηλάφηση είναι παραδεκτή για τους λόγους που αναφέρονται στην παράγραφο 1, σημείο 7, μόνον εφόσον ο διάδικος αδυνατούσε, χωρίς δική του υπαιτιότητα, να προβάλει τα νέα πραγματικά περιστατικά ή αποδεικτικά μέσα πριν από το πέρας της επ' ακροατηρίου συζητήσεως κατόπιν της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου.»

8 Το άρθρο 534 του ίδιου κώδικα ορίζει τα εξής:

«(1) Η αναψηλάφηση πρέπει να ασκηθεί εντός αποκλειστικής προθεσμίας τεσσάρων εβδομάδων.

(2) Η προθεσμία αυτή αρχίζει:

[...]

4. στην περίπτωση του άρθρου 530, παράγραφος 1, σημείο 7, από την ημερομηνία κατά την οποία ο διάδικος ήταν σε θέση να προβάλει ενώπιον δικαστηρίου τα πραγματικά περιστατικά και τα αποδεικτικά μέσα που περιήλθαν σε γνώση του.

(3) Δεν επιτρέπεται αναψηλάφηση μετά την πάροδο δέκα ετών από την τελεσιδικία της απόφασης.»

Η διαφορά της κύριας δίκης

9 Η R. Kapferer έλαβε επανειλημμένα, ως καταναλώτρια, διαφημιστικό υλικό της Schlank & Schick, το οποίο περιελάμβανε υποσχέσεις χρηματικών δώρων. Η R. Kapferer, κατόπιν νέας επιστολής που απευθυνόταν προσωπικά σ' αυτή και σύμφωνα με την οποία βρισκόταν στη διάθεσή της ένα χρηματικό ποσό που είχε κερδίσει, ύψους 53 750 αυστριακών σελινιών (ATS), δηλαδή 3 906,16 ευρώ, έλαβε μετά από δύο περίπου εβδομάδες ένα φάκελο που περιείχε, μεταξύ άλλων, ένα

δελτίο παραγγελίας, την τελευταία ειδοποίηση για το εν λόγω χρηματικό δώρο και ένα απόσπασμα κινήσεως τραπεζικού λογαριασμού. Σύμφωνα με τους όρους συμμετοχής/χορήγησης των δώρων, οι οποίοι αναγράφονταν στην πίσω πλευρά της τελευταίας ειδοποίησης, προϋπόθεση για την απονομή των δώρων ήταν η παραγγελία προϊόντων υπό δοκιμή και χωρίς υποχρέωση αγοράς.

10 Η R. Kapferer επέστρεψε στη Schlank & Schick το εν λόγω δελτίο παραγγελίας, αφού επικόλλησε το «κουπόνι-δώρο» και αφού έθεσε την υπογραφή της στην πίσω πλευρά του δελτίου αυτού, κάτω από τη φράση «έλαβα γνώση των όρων συμμετοχής», χωρίς όμως να διαβάσει τους όρους συμμετοχής/χορήγησης. Δεν κατέστη δυνατόν να εξακριβωθεί αν η R. Kapferer προέβη συγχρόνως σε παραγγελία προϊόντων.

11 Η R. Kapferer, επειδή δεν έλαβε το δώρο που θεωρούσε ότι είχε κερδίσει, άσκησε αγωγή ενώπιον του Bezirksgericht Hall (Τιρόλο), βάσει του άρθρου 5j του KSchG, και ζήτησε από το δικαστήριο αυτό να υποχρεώσει τη Schlank & Schick να της καταβάλει το ποσό των 3 906,16 ευρώ εντόκως, με ετήσιο επιτόκιο 5 %, από τις 27 Μαΐου 2000.

12 Η Schlank & Schick πρότεινε ένσταση έλλειψης διεθνούς δικαιοδοσίας του παραπάνω δικαστηρίου. Ο ισχυρισμός της ήταν ότι οι διατάξεις των άρθρων 15 και 16 του κανονισμού 44/2001 δεν έχουν εφαρμογή, διότι προϋποθέτουν την ύπαρξη σύμβασης εξ επαχθούς αιτίας. Προϋπόθεση για τη συμμετοχή στο διαφημιστικό παιχνίδι ήταν η παραγγελία προϊόντων, στην οποία όμως δεν προέβη ποτέ η R. Kapferer. Η αξίωση που απορρέει από το άρθρο 5j του KSchG δεν είναι συμβατικής φύσης.

13 Το Bezirksgericht απέρριψε την ένσταση έλλειψης διεθνούς δικαιοδοσίας και έκρινε ότι είχε διεθνή δικαιοδοσία βάσει των άρθρων 15 και 16 του κανονισμού 44/2001, με το σκεπτικό ότι μεταξύ των διαδίκων υπάρχει σχέση συμβατικής φύσης. Επί της ουσίας το Bezirksgericht απέρριψε όλα τα αιτήματα της R. Kapferer.

14 Η R. Kapferer άσκησε έφεση ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου. Η Schlank & Schick έκρινε πάντως ότι η απόφαση του Bezirksgericht σχετικά με την ύπαρξη διεθνούς δικαιοδοσίας του δεν τη ζημίωνε, αφού ούτως ή άλλως είχε νικήσει επί της ουσίας. Για τον λόγο αυτό δεν πρόσβαλε την εν λόγω απόφαση ως προς το κεφάλαιο της διεθνούς δικαιοδοσίας.

15 Το αιτούν δικαστήριο παρατηρεί πάντως ότι η Schlank & Schick θα μπορούσε να προσβάλει την απόρριψη της ένστασης έλλειψης διεθνούς δικαιοδοσίας, καθόσον αυτό και μόνο το κεφάλαιο της απόφασης θα μπορούσε να τη ζημιώνει.

Τα προδικαστικά ερωτήματα

16 Το Landesgericht Innsbruck εκφράζει αμφιβολίες για το αν το Bezirksgericht είχε διεθνή δικαιοδοσία. Το αιτούν δικαστήριο, στηριζόμενο στην απόφαση της 11ης Ιουλίου 2002, C-96/00, Gabriel (Συλλογή 2002, σ. I-6367), διερωτάται αν οι παραπλανητικές υποσχέσεις δώρου ή κέρδους, οι οποίες αποσκοπούν στην πρόκληση της απόφασης για τη σύναψη σύμβασης, δηλαδή στην προετοιμασία της σύναψης της σύμβασης, έχουν αρκούντως στενή σχέση με την επιδιωκόμενη σύναψη σύμβασης καταναλωτή, ώστε να ισχύει η διεθνής δικαιοδοσία που προβλέπεται για τις συμβάσεις καταναλωτών.

17 Δεδομένου ότι η Schlank & Schick δεν πρόσβαλε την απόφαση για την απόρριψη της ένστασης έλλειψης διεθνούς δικαιοδοσίας, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν είναι εντούτοις υποχρεωμένο, δυνάμει του άρθρου 10 ΕΚ, να επανεξετάζει και να ακυρώνει τις δικαστικές αποφάσεις που έχουν αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, εφόσον οι αποφάσεις αυτές αποδεικνύονται αντίθετες προς το κοινοτικό δίκαιο. Σχετικά με την ενδεχόμενη ύπαρξη τέτοιας υποχρέωσης το αιτούν δικαστήριο διερωτάται ειδικότερα αν είναι δυνατή η εφαρμογή εν προκειμένω των γενικών αρχών που καθιέρωσε η απόφαση της 13ης Ιανουαρίου 2004, C-453/00, Kühne & Heitz (Συλλογή 2004, σ. I-837), σχετικά με την υποχρέωση των διοικητικών οργάνων να επανεξετάζουν τις διοικητικές αποφάσεις που έχουν καταστεί απρόσβλητες, αλλά είναι αντίθετες προς το κοινοτικό δίκαιο, προκειμένου να λαμβάνεται υπόψη η ερμηνεία που έχει δώσει εν τω μεταξύ το Δικαστήριο στο δίκαιο αυτό.

18 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Landesgericht Innsbruck αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα εξής προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Ως προς την απόφαση που εξέδωσε το πρωτοβάθμιο δικαστήριο σχετικά με το ζήτημα της δικαιοδοσίας:

α) Πρέπει η αρχή της συνεργασίας που κατοχυρώνει το άρθρο 10 ΕΚ να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι και τα εθνικά δικαστήρια υποχρεούνται να προβαίνουν, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις που έθεσε το Δικαστήριο με την απόφασή του στην υπόθεση Kühne & Heitz, στην επανεξέταση και στην ακύρωση των τελεσίδικων δικαστικών αποφάσεων που αποδεικνύονται αντίθετες προς το κοινοτικό δίκαιο; Υπάρχουν ενδεχομένως και άλλες προϋποθέσεις για την επανεξέταση και την εξαφάνιση των δικαστικών αποφάσεων πέρα από τις προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν σε σχέση με τις διοικητικές αποφάσεις;

β) Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο πρώτο ερώτημα, στοιχείο α':

Συνάδει με την αρχή της πλήρους αποτελεσματικότητας του κοινοτικού δικαίου η προθεσμία που προβλέπει το άρθρο 534 του ZPO για την εξαφάνιση δικαστικής απόφασης που αντιβαίνει στο κοινοτικό δίκαιο;

γ) Σε περίπτωση επίσης καταφατικής απάντησης στο πρώτο ερώτημα, στοιχείο α':

Αποτελεί η έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας (ή κατά τόπο αρμοδιότητας), η οποία δεν μπορεί να θεραπευθεί βάσει του άρθρου 24 του κανονισμού 44/2001, παραβίαση του κοινοτικού δικαίου που μπορεί, σύμφωνα με τις παραπάνω αρχές, να ανατρέψει τον τελεσίδικο χαρακτήρα μιας δικαστικής απόφασης;

δ) Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο πρώτο ερώτημα, στοιχείο γ΄:

Υποχρεούται το δευτεροβάθμιο δικαστήριο να ελέγξει το ζήτημα της διεθνούς δικαιοδοσίας (ή της κατά τόπο αρμοδιότητας) βάσει των διατάξεων του κανονισμού 44/2001, όταν η απόφαση του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου έχει καταστεί τελεσίδικη μεν επί του θέματος της διεθνούς δικαιοδοσίας του ή της κατά τόπο αρμοδιότητάς του, όχι όμως και επί της ουσίας; Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης: Πρέπει ο έλεγχος αυτός να γίνεται αυτεπάγγελτα ή μόνον κατόπιν προβολής σχετικού αιτήματος ενός από τους διαδίκους;

2) Επί της διεθνούς δικαιοδοσίας σε συμβάσεις καταναλωτών σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του κανονισμού 44/2001:

α) Έχουν οι παραπλανητικές υποσχέσεις δώρου ή κέρδους, οι οποίες αποσκοπούν στην πρόκληση της απόφασης για τη σύναψη σύμβασης, ήτοι στην προετοιμασία της σύναψης της σύμβασης, αρκούντως στενή σχέση με την επιδιωκόμενη σύναψη σύμβασης καταναλωτή, ώστε για τις εντεύθεν απορρέουσες αξιώσεις να ισχύει η διεθνής δικαιοδοσία σε συμβάσεις καταναλωτών κατά την έννοια του άρθρου 15, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του κανονισμού 44/2001;

β) Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης στο δεύτερο ερώτημα, στοιχείο α΄:

Ισχύει η διεθνής δικαιοδοσία σε συμβάσεις καταναλωτών για τις αξιώσεις που απορρέουν από προσυμβατική ενοχική σχέση και έχει η παραπλανητική υπόσχεση κέρδους, η οποία προετοιμάζει την κατάρτιση σύμβασης, αρκούντως στενή σχέση με την προσυμβατική ενοχική σχέση που δημιουργείται με τον τρόπο αυτό, ώστε να ισχύει η διεθνής δικαιοδοσία σε συμβάσεις καταναλωτών και για τις αξιώσεις αυτές;

γ) Ισχύει η διεθνής δικαιοδοσία σε συμβάσεις καταναλωτών μόνον όταν πληρούνται οι όροι τους οποίους θέτουν οι επιχειρηματίες για τη συμμετοχή σε κερδοφόρα παιχνίδια ακόμη και όταν οι όροι αυτοί ουδεμία επιρροή ασκούν στις ουσιαστικές αξιώσεις που απορρέουν από το άρθρο 5j του KSchG;

δ) Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης στο δεύτερο ερώτημα, στοιχεία α' και β':

Ισχύει η διεθνής δικαιοδοσία σε συμβάσεις καταναλωτών για τις ειδικές συμβατικές αξιώσεις sui generis που ρυθμίζονται νομοθετικά και αποσκοπούν στην εκπλήρωση της παροχής ή για τις κατά πλάσμα δικαίου οιονεί συμβατικές αξιώσεις sui generis που αποσκοπούν στην εκπλήρωση της παροχής και γεννώνται από την υπόσχεση δώρου ή κέρδους που δίδει ο επιχειρηματίας και από την απαίτηση του καταναλωτή να του καταβληθεί το δώρο αυτό;»

Επί του πρώτου ερωτήματος, στοιχείο α'

19 Με το πρώτο ερώτημα, στοιχείο α', το αιτούν δικαστήριο θέτει κατ' ουσία το ζήτημα κατά πόσον και υπό ποιες προϋποθέσεις η αρχή της συνεργασίας που απορρέει από το άρθρο 10 ΕΚ επιβάλλει στα εθνικά δικαστήρια να επανεξετάζουν και να ακυρώνουν τις δικαστικές αποφάσεις που έχουν αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου, εφόσον αποδεικνύεται ότι είναι αντίθετες προς το κοινοτικό δίκαιο.

20 Συναφώς υπενθυμίζεται η σημασία της αρχής του ουσιαστικού δεδικασμένου τόσο στην κοινοτική έννομη τάξη όσο και στις εθνικές έννομες τάξεις. Πράγματι, προς διασφάλιση τόσο της σταθερότητας του δικαίου και των εννόμων σχέσεων όσο και της χρηστής απονομής της δικαιοσύνης, επιβάλλεται να μην μπορεί να τεθεί ζήτημα

κύρους των δικαστικών αποφάσεων οι οποίες έχουν καταστεί αμετάκλητες, μετά την εξάντληση των προβλεπομένων ενδίκων μέσων ή μετά την εκπνοή των προθεσμιών που τάσσονται για την άσκηση αυτών των ενδίκων μέσων (απόφαση της 30ής Σεπτεμβρίου 2003, C-224/01, Köbler, Συλλογή 2003, σ. I-10239, σκέψη 38).

21 Κατά συνέπεια, το κοινοτικό δίκαιο δεν επιβάλλει στα εθνικά δικαστήρια να μην εφαρμόζουν τους εθνικούς δικονομικούς κανόνες που προσδίδουν ισχύ δεδικασμένου σε ορισμένη απόφαση, έστω και αν η μη εφαρμογή αυτή θα είχε ως αποτέλεσμα να αποφευχθεί η παραβίαση του κοινοτικού δικαίου από την εν λόγω απόφαση (βλ. συναφώς απόφαση της 1ης Ιουνίου 1999, C-126/97, Eco Swiss, Συλλογή 1999, σ. I-3055, σκέψεις 46 και 47).

22 Τα κράτη μέλη, όταν ρυθμίζουν τις διαδικαστικές προϋποθέσεις των μέσων παροχής δικαστικής προστασίας που αποσκοπούν στην προστασία των δικαιωμάτων που οι ιδιώτες έλκουν από το άμεσο αποτέλεσμα του κοινοτικού δικαίου, πρέπει να μεριμνούν ώστε οι προϋποθέσεις αυτές να μην είναι λιγότερο ευνοϊκές από τις προϋποθέσεις που ισχύουν για τις παρόμοιες αξιώσεις που στηρίζονται στο εσωτερικό δίκαιο (αρχή της ισοδυναμίας) και να μην έχουν διαμορφωθεί κατά τρόπο ώστε να καθιστούν πρακτικώς αδύνατη την άσκηση των δικαιωμάτων που αναγνωρίζει η κοινοτική έννομη τάξη (αρχή της αποτελεσματικότητας) (βλ. συναφώς απόφαση της 16ης Μαΐου 2000, C-78/98, Preston κ.λπ., Συλλογή 2000, σ. I-3201, σκέψη 31, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Κατά την εκδίκαση όμως της διαφοράς ενώπιον του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου δεν τέθηκε κανένα ζήτημα σχετικά με την τήρηση των ορίων αυτών της εξουσίας των κρατών μελών να θεσπίζουν διαδικαστικούς κανόνες.

23 Πρέπει να προστεθεί ότι η ορθότητα της παραπάνω ανάλυσης δεν αναιρείται από την προπαρατεθείσα απόφαση Kühne & Heitz, στην οποία αναφέρεται το αιτούν δικαστήριο στο στοιχείο α' του πρώτου ερωτήματός του. Συγκεκριμένα, αν υποτεθεί ότι οι αρχές που συνάγονται από την απόφαση αυτή μπορούν να εφαρμοστούν στην περίπτωση που, όπως συμβαίνει στην υπόθεση της κύριας δίκης, πρόκειται για δικαστική απόφαση που έχει αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου, υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με την ίδια αυτή απόφαση του Δικαστηρίου, η υποχρέωση που υπέχει το οικείο όργανο, δυνάμει του άρθρου 10 ΕΚ, να επανεξετάσει τη διοικητική απόφαση που έχει καταστεί απρόσβλητη, εφόσον αποδεικνύεται ότι η εν λόγω απόφαση έχει εκδοθεί κατά παράβαση του κοινοτικού δικαίου, εξαρτάται από τη συνδρομή της προϋπόθεσης ότι το εν λόγω όργανο διαθέτει, κατά το εθνικό δίκαιο, την εξουσία να αναθεωρήσει την απόφαση αυτή (βλ. τις σκέψεις 26 και 28 της εν λόγω απόφασης). Εν προκειμένω αρκεί να επισημανθεί ότι από την απόφαση περί παραπομπής συνάγεται ότι δεν συντρέχει η προϋπόθεση αυτή.

24 Κατόπιν των παραπάνω σκέψεων, στο πρώτο ερώτημα, στοιχείο α', πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η αρχή της συνεργασίας που απορρέει από το άρθρο 10 ΕΚ δεν επιβάλλει στα εθνικά δικαστήρια να μην εφαρμόζουν τους εθνικούς δικονομικούς κανόνες, προκειμένου να επανεξετάζουν και να ακυρώνουν τις δικαστικές αποφάσεις που έχουν αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου, όταν αποδεικνύεται ότι οι αποφάσεις αυτές είναι αντίθετες προς το κοινοτικό δίκαιο.

Επί των λοιπών ερωτημάτων

25 Κατόπιν της απάντησης που δόθηκε στο πρώτο ερώτημα, στοιχείο α', και δεδομένου ότι από αυτά που εκθέτει το αιτούν δικαστήριο συνάγεται ότι το δικαστήριο αυτό δεν έχει, βάσει του εθνικού δικαίου, τη δυνατότητα να επανεξετάσει την απόφαση σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία του Bezirksgericht, δεν χρειάζεται να δοθεί απάντηση ούτε στο πρώτο ερώτημα, στοιχεία β' έως δ', ούτε στο δεύτερο ερώτημα, στοιχεία α' έως δ'.

Επί των δικαστικών εξόδων

26 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαίνεται:

Η αρχή της συνεργασίας που απορρέει από το άρθρο 10 ΕΚ δεν επιβάλλει στα εθνικά δικαστήρια να μην εφαρμόζουν τους εθνικούς δικονομικούς κανόνες, προκειμένου να επανεξετάζουν και να ακυρώνουν τις δικαστικές αποφάσεις που έχουν αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου, όταν αποδεικνύεται ότι οι αποφάσεις αυτές είναι αντίθετες προς το κοινοτικό δίκαιο.

(υπογραφές)